

CENTRUM SZKOLENIA POLICJI
Zakład Służby Prewencyjnej

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE NR 189

Katarzyna Winnicka

POSTĘPOWANIE Z OSOBAMI ZNAJDUJĄCYMI SIĘ POD WPŁYWEM ALKOHOLU

LEGIONOWO 2019

CENTRUM SZKOLENIA POLICJI
Zakład Służby Prewencyjnej

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE NR 189

Katarzyna Winnicka

POSTĘPOWANIE Z OSOBAMI ZNAJDUJĄCYMI SIĘ POD WPŁYWEM ALKOHOLU

LEGIONOWO 2019

ISBN 978-83-62455-86-7

Korekta, skład i druk:
Wydział Wydawnictw i Poligrafii
Centrum Szkolenia Policji w Legionowie

Nakład 90 egz.

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA 5

1. ZASADNOŚĆ INTERWENCJI POLICYJNYCH
WOBEC OSÓB BĘDĄCYCH POD WPŁYWEM ALKOHOLU 7
2. POJĘCIE INTERWENCJI POLICYJNEJ,
PODSTAWY PRAWNE I FAKTYCZNE INTERWENCJI POLICYJNYCH 9
3. PODSTAWOWE POJĘCIA, INFORMACJE ZWIĄZANE
Z DOPROWADZENIEM OSOBY DO WYTRZEŻWIENIA.
PRZEPROWADZENIE BADANIA NA ZAWARTOŚĆ ALKOHOLU W ORGANIZMIE 12
4. PROCEDURA PRZYJĘCIA OSOBY W CELU WYTRZEŻWIENIA
I ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA ZA NARUSZENIE PRZEPISÓW PRAWNYCH
DOTYCZĄCYCH SPRZEDAŻY ALKOHOLU I ZACHOWAŃ OSÓB
POD WPŁYWEM ALKOHOLU 14
5. SPECYFIKA INTERWENCJI POLICYJNYCH WOBEC OSÓB
BĘDĄCYCH POD WPŁYWEM ALKOHOLU 18

BIBLIOGRAFIA 21

PRZEDMOWA

*Uznając życie obywateli w trzeźwości
za niezbędny warunek
moralnego i materialnego dobra Narodu,
stanowi się, co następuje: ...¹*

Publikacja skierowana jest przede wszystkim do młodych policjantów, rozpoczynających służbę w Policji. Także pozostali policjanci mogą pogłębić wiedzę, sięgając po to opracowanie w ramach skonfrontowania swoich doświadczeń z przedstawionym przez Autorkę zagadnieniem.

Jedną z najważniejszych umiejętności policjanta w codziennej służbie jest umiejętność prawidłowego przeprowadzenia interwencji. To właśnie interwencje stanowią jedno z najtrudniejszych zadań, które musi zrealizować policjant, ponieważ nie ma doskonałego „przepisu” na ich realizację. Należy pamiętać, że każda interwencja będzie inna, ze względu na chociażby czynniki obiektywne, takie jak: czas, miejsce, osoby, stan psychofizyczny tych osób, liczbę osób, wiek.

Do tzw. trudnych kategorii osób, wobec których policjanci podejmują czynności służbowe zalicza się osoby z zaburzeniami czynności psychicznych, nieletnie, osoby pod wpływem narkotyków, alkoholu lub podobnie działającego środka.

W niniejszej publikacji poruszono tematykę interwencji wobec tzw. trudnej kategorii osób, tj. osób będących pod działaniem alkoholu. Opracowanie ma na celu przybliżenie prawidłowego sposobu przeprowadzenia czynności z zachowaniem zasad bezpieczeństwa oraz z poszanowaniem praw i wolności obywatelskich.

Materiał zawiera praktyczne informacje pomocne w realizacji zadań służbowych, w tym podstawowe pojęcia związane z alkoholem, omówienie obowiązujących przepisów prawnych regulujących przedmiotową problematykę oraz procedury związanej z umieszczaniem osób doprowadzonych w celu wytrzeźwienia w izbie wytrzeźwień lub pomieszczeniu dla osób zatrzymanych.

Autorka jest przekonana, że zagadnienia poruszone w niniejszej publikacji pomogą policjantom w podejmowaniu trafnych decyzji, realizacji trudnych zadań w codziennej służbie, a także w bezpiecznym i prawidłowym przeprowadzeniu czynności. Warto bowiem zaznaczyć, że umiejętne stosowanie taktyki realizacji interwencji, postępowanie zgodnie z zasadami etyki zawodowej, poszanowanie praw człowieka, a także równe traktowanie osób chroni funkcjonariuszy przed odpowiedzialnością karną i dyscyplinarną.

¹ Preambuła ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1982 r. Nr 35, poz. 230, z późn. zm.).

1. ZASADNOŚĆ INTERWENCJI POLICYJNYCH WOBEC OSÓB BĘDĄCYCH POD WPŁYWEM ALKOHOLU

Zgodnie z treścią art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137, z późn. zm.) organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

Kierując się dobrem społeczeństwa, Policja przez wypełnienie ustawowej roli dba o porządek publiczny, ochronę bezpieczeństwa. Obywatele dostrzegają i cenią pracę oraz zaangażowanie policjantów, gdy należycie wykonują swoje zadania, obowiązki i właściwie wykorzystują uprawnienia.

W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji w art. 1 ust. 2 i 3 ustawodawca określa podstawowe **zadania Policji**. Są to m.in.:

- 1) ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra;
- 2) ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania;
- 3) inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi;
- 4) wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców;
- 5) kontrola przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych związanych z działalnością publiczną lub obowiązujących w miejscach publicznych.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o Policji do **ustawowych celów** działań i czynności Policji, w ramach wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, dochodzeniowo-śledczych i administracyjno-porządkowych, należy:

- 1) rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw i wykroczeń;
- 2) poszukiwanie osób ukrywających się przed organami ścigania lub wymiaru sprawiedliwości, zwanych dalej „osobami poszukiwanymi”;
- 3) poszukiwanie osób, które na skutek wystąpienia zdarzenia uniemożliwiającego ustalenie miejsca ich pobytu należy odnaleźć w celu zapewnienia ochrony ich życia, zdrowia lub wolności, zwanych dalej „osobami zaginionymi”.

Natomiast art. 14 ust. 2 ustawy o Policji dodaje, że Policja wykonuje również czynności na polecenie sądu, prokuratora, organów administracji państwowej i samorządu terytorialnego w zakresie, w jakim obowiązek ten został określony w odrębnych ustawach. Przykładem takich czynności jest

zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie przez Policję osoby do zakładu leczniczego na podstawie zarządzenia sądu w związku z wydanym orzeczeniem o obowiązkowym poddaniu się leczeniu i niestawieniem się osoby w celu jego realizacji².

Art. 14 ust. 3 ustawy o Policji nakłada na każdego policjanta obowiązek respektowania, w czasie wykonywanych czynności, godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka.

Policjanci, podejmując czynności służbowe, powinni pamiętać o poszanowaniu i ochronie praw człowieka i godności ludzkiej, która jest niezbywalna, nienaruszalna bez względu na pochodzenie, płeć, przekonania religijne, polityczne, kolor skóry, niepełnosprawność, orientację seksualną i inne wartości, gdyż Policja ma służyć całemu społeczeństwu, zabezpieczać każde dobro chronione prawem. Nie mogą zapominać, że swoją postawą wpływają na opinię społeczną o Policji. Opinia ta nie zawsze jest pozytywna, mają na nią wpływ m.in. wszelkie niedociągnięcia funkcjonariuszy przedstawione przez media – zgodnie z hasłem „jak nas widzą, tak nas piszą”. Policjanci powinni brać pod uwagę również niekorzystne dla opinii o Policji pewne stereotypy funkcjonujące na jej temat wśród części obywateli, mających w przeszłości kolizje z obowiązującym prawem. Wszystkie działania służbowe funkcjonariuszy muszą cechować się profesjonalizmem, skutecznością, asertywnością, taktem oraz kulturą osobistą.

² Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137, z późn. zm.).

2.

POJĘCIE INTERWENCJI POLICYJNEJ, PODSTAWY PRAWNE I FAKTYCZNE INTERWENCJI POLICYJNYCH

Czym w ogóle jest interwencja policyjna?

Należy pamiętać, że każda interwencja będzie inna, biorąc chociażby pod uwagę czynniki obiektywne, takie jak: czas, miejsce, osoby, stan psychofizyczny tych osób, liczbę osób, wiek. Spośród wielu kategorii osób, wobec których podejmujemy czynności, mogą to być cudzoziemcy, osoby z zaburzeniami czynności psychicznych, nieletni. Do tzw. trudnej (niebezpiecznej) kategorii osób zaliczamy: osoby pod wpływem narkotyków, alkoholu lub podobnie działającego środka.

Interwencja policyjna to niezwłoczne podjęcie czynności przez policjanta lub policjantów w związku z uzyskaniem informacji o zaistniałym zdarzeniu, gdzie zagrożone jest życie, zdrowie, mienie, porządek prawny, jak i sprawne działanie na miejscu interwencji będącej wykroczeniem, przestępstwem lub innym zdarzeniem ważnym dla zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego. Istotą działania jest ustalenie okoliczności, charakteru, rodzaju zdarzenia oraz podjęcie działań przywracających stan sprzed zaistnienia danego zdarzenia³.

Interwencja policyjna to sytuacja, w której policjanci:

- eliminują zagrożenia,
- udzielają pomocy osobom pokrzywdzonym,
- zapobiegają zagrożeniom,
- oddziałują prewencyjnie lub represyjnie,
- korzystają ze swoich ustawowych uprawnień (np.: do użycia środków przymusu bezpośredniego, broni palnej, zatrzymania osoby, dokonania kontroli osobistej),
- swoim działaniem wpływają na zachowania (decyzje) uczestników interwencji – wymuszając respektowanie porządku prawnego,
- podejmują działania ratunkowe.

Do najważniejszych elementów interwencji należy zapewnienie bezpieczeństwa, ponieważ ma ono wpływ na sprawne i prawidłowe przeprowadzenie interwencji. Mówiąc o bezpieczeństwie, należy brać pod uwagę zarówno bezpieczeństwo realizujących interwencję policjantów, osób, w stosunku do których podejmujemy zadania służbowe, jak i osób postronnych (świadków zdarzenia, „gapiów”). Policjanci, realizując czynności służbowe, powinni brać pod uwagę zachowanie osób postronnych szczególnie w lokalach gastronomicznych, gdzie mogą im znacznie utrudniać przeprowadzenie interwencji, gdyż będą np. ratować „kumpla od kielicha”.

Aby osiągnąć cel interwencji, którym jest zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego, doprowadzenie do zgodnego z prawem zachowania osób, często policjanci muszą zmierzyć się z występującymi trudnościami, zagrożeniami ze strony osób objętych interwencją, będących np. pod

³ Zarządzenie nr 23 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 września 2014 r. w sprawie metod i form przygotowania i realizacji działań Policji w związku ze zdarzeniami kryzysowymi oraz L. Dyduch, *Wybrane aspekty taktyki interwencji policyjnych. Część I. Bezpieczeństwo*, CSP, Legionowo 2018, s. 12–13.

wpływem alkoholu. Trudność polega na nieprzewidywalnym zachowaniu tych obywateli i w celu doprowadzenia do ich zachowania zgodnego z prawem, ograniczenia zagrożenia z ich strony policjanci muszą korzystać z uprawnień nadanych przez ustawy, m.in. użycia środków przymusu bezpośredniego. Osoby, które dokonały przestępstwa lub wykroczenia, albo mamy podejrzenie, że je popełniły po spożyciu alkoholu, można poddać badaniu w celu ustalenia zawartości alkoholu w organizmie, a w szczególności zabiegowi pobrania krwi⁴.

Policjanci podczas podejmowania interwencji korzystają z różnych uprawnień, np.: legitymują osoby, dokonują zatrzymania, kontroli osobistej. Do każdej z tych czynności powinni podać podstawę faktyczną i prawną. Muszą także pamiętać o zachowaniu bezstronności i obiektywizmu w czasie realizacji czynności interwencyjnych, co wpływa na bezpieczeństwo interwencji.

Podstawą prawną interwencji policyjnych będą przepisy lub akty prawne, na mocy których policjanci są upoważnieni do podjęcia i przeprowadzenia czynności interwencyjnych, ukierunkowanych często na likwidację bezpośredniego zagrożenia pochodzącego nie tylko od człowieka (działanie, zaniechanie), ale również związanego z działaniem sił przyrody (katastrofy techniczne, klęski naturalne) oraz zagrożeniami ze strony dzikich zwierząt. Do przepisów upoważniających policjantów do podjęcia interwencji należą:

- art. 1 ust. 2 pkt 1–6 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- art. 14 ww. ustawy,
- wytyczne nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie sposobu postępowania policjantów podczas realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Do **podstaw faktycznych** podjęcia interwencji będziemy zaliczać wszelkie zdarzenia, sytuacje, w których mamy podejrzenie naruszenia lub bezpośrednie zagrożenie takim naruszeniem jakichkolwiek dóbr chronionych prawem, lub wiarygodne informacje uzyskane od osób zgłaszających o zaistniałym zdarzeniu, w którym występuje bezpośrednie zagrożenie dla ważnych dóbr społecznych, takimi zdarzeniami są np.: kradzież, włamanie, pobicie, awantura domowa, zaginięcie dziecka, pożar itp.

Jednym z najczęściej popełnianych wykroczeń, w związku z ujawnieniem którego policjanci podejmują interwencję, jest spożywanie alkoholu w miejscu publicznym, tj. art. 43¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości⁵. Policjanci, podejmując interwencję w stosunku do osób spożywających alkohol w miejscu publicznym, powołują się na art. 14 ust. 2a ustawy o wychowaniu w trzeźwości, zgodnie z którym spożywanie napojów alkoholowych w miejscu publicznym jest zabronione, oczywiście z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych. Przepis ten do czasu nowelizacji w 2018 r. zabraniał spożywania napojów alkoholowych na ulicach, placach i w parkach, z wyjątkiem miejsc przeznaczonych do ich spożycia na miejscu, w punktach sprzedaży tych napojów⁶. Nakładane przez policjantów grzywny były wówczas wielokrotnie podważane, a nawet uchylane przez sądy, do których odwoływali się ukarani obywatele. Obywatele podnosili często argument braku w tym przepisie dosłownego określenia zakazu spożywania alkoholu w miejscu publicznym. Zakaz według nich obowiązywał tylko w określonych miejscach, a zatem spożywanie w miejscu nieobjętym zakazem było dozwolone.

Przykładowe kraje, gdzie można spożywać alkohol w miejscu publicznym:

- Bułgaria – brak zakazu z wyjątkiem miejsc kultu, obiektów sportowych i miejsc pracy.
- Chorwacja – częściowy zakaz spożywania w miejscach takich, jak ulice, parki. Całkowity zakaz w budynkach edukacyjnych i środkach komunikacji.
- Cypr – częściowy zakaz spożywania w miejscach takich, jak środki transportu, parki, ulice.

⁴ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

⁵ Tamże.

⁶ Tamże.

-
- Grecja – częściowy zakaz spożywania w publicznych transporcie. Brak ograniczeń w spożywaniu w parkach czy na ulicach.
 - Norwegia – całkowity zakaz dla parków i ulic, częściowy dla środków transportu publicznego.
 - Portugalia – brak ograniczeń dla miejsc publicznych, częściowy zakaz dla transportu publicznego.
 - Luksemburg – brak zakazu.
 - Słowenia – brak ograniczeń⁷.

⁷ <https://browarparagraf.com/2015/05/zakaz-spozywania-alkoholu-w-miejscach-publicznych-w-europie/>

3.

PODSTAWOWE POJĘCIA I INFORMACJE ZWIĄZANE Z DOPROWADZENIEM OSOBY DO WYTRZEŹWIENIA I PRZEPROWADZENIEM BADANIA NA ZAWARTOŚĆ ALKOHOLU W ORGANIZMIE

Prawidłowe stosowanie przepisów prawnych regulujących kwestie związane ze spożywaniem alkoholu i zachowaniem osób pod jego wpływem wymaga poznania wielu kluczowych pojęć występujących w tej regulacji prawnej. Tym bardziej, że pojęcia te mają związek z prawidłowym przeprowadzeniem interwencji policyjnych wobec osób znajdujących się pod wpływem alkoholu i lepszym zrozumieniem objaśnianej tematyki. Zatem do kluczowych pojęć przedmiotowej tematyki zalicza się:

- **napój alkoholowy** – definiowany jako produkt przeznaczony do spożycia zawierający alkohol etylowy pochodzenia rolniczego w stężeniu przekraczającym 0,5% objętościowych alkoholu⁸;
- **stan po użyciu alkoholu** – to stan, który zachodzi, gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do:
 - stężenia we krwi od 0,2‰ do 0,5‰ alkoholu albo
 - obecności w wydychanym powietrzu od 0,1 mg do 0,25 mg alkoholu w 1 dm sześciennym⁹;
- **stan nietrzeźwości** – to stan, który zachodzi, gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do:
 - stężenia we krwi powyżej 0,5‰ alkoholu albo
 - obecności w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm sześciennym¹⁰;
- **doprowadzenie** – przemieszczenie osoby pozbawionej wolności do jednostki Policji lub innego miejsca określonego w przepisach prawnych¹¹;
- **doprowadzenie osoby w celu wytrzeźwienia** to zbiór czynności związanych z przemieszczeniem osoby nietrzeźwej z miejsca podjęcia interwencji do:
 - PDOZ,
 - izby wytrzeźwień,
 - miejsca zamieszkania lub pobytu,
 - miejsca określonego przez uprawniony organ (podmiotu leczniczego).

Przeprowadzenie badania na zawartość alkoholu w organizmie

Badanie na zawartość alkoholu w organizmie osoby policjanci mają prawo przeprowadzić w sytuacji stwierdzenia lub uzasadnionego podejrzenia występowania symptomów wskazujących na jej stan pod działaniem alkoholu lub w sytuacji, gdy przepisy obowiązującego prawa określają obowiązek takiego badania. Do symptomów tych zalicza się między innymi: niemożność utrzymania równowagi w czasie, gdy osoba stoi lub idzie, bełkotliwą mowę, przekrwioną twarz lub woń alkoholu dochodzącą od strony jej ust.

⁸ Art. 46 ust.1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

⁹ Art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

¹⁰ Art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

¹¹ Zarządzenie nr 360 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń (Dz. Urz. KGP Nr 6, poz. 29, z późn. zm.).

Przedmiotowe badanie przeprowadzamy różnymi metodami, wykorzystując urządzenia przydzielone Policji i posiadające homologację (tzw. kalibrację). Ważne jest także, aby w czasie czynności związanych z realizacją tego rodzaju badań policjanci przestrzegali zaleceń prawnych i zasad praktycznych. Szczególnie istotne jest, aby odczekać co najmniej 15 minut z przeprowadzeniem badania analizatorem wydechu (wyposażonego w ustnik) od momentu, gdy osoba zakończyła spożywać alkohol bądź palić wyroby tytoniowe (w tym „nowatorskie” – papierosy elektroniczne). Natomiast w sytuacji uzyskania wyniku ponad $0,00 \text{ mg/dm}^3$ w pierwszym pomiarze:

- urządzeniem działającym na zasadzie pomiaru spektrofotometrycznego w podczerwieni (alkomat) – niezwłocznie dokonuje się kolejnego pomiaru,
- urządzeniem działającym na zasadzie elektrodowego utleniania alkoholu (alkotest) – drugi pomiar następuje po upływie 15 minut.

Jeżeli w pierwszym pomiarze analizatorem wydechu uzyskano wynik równy lub większy niż $0,10 \text{ mg/dm}^3$, a drugi wskazywał $0,00 \text{ mg/dm}^3$ – dokonuje się natychmiast trzeciego pomiaru, i jeśli uzyskamy wynik $0,00 \text{ mg/dm}^3$, to wskazywać będzie, że osoba nie znajdowała się w stanie po spożyciu alkoholu¹².

Gdy pierwszego badania dokonano urządzeniem działającym metodą elektrodowego utleniania i uzyskano wynik ponad $0,00 \text{ mg/dm}^3$, w przypadku żądania przez badanego lub w razie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez nią przestępstwa, wynik badania sprawdzamy przez dokonanie dwóch następujących po sobie badań, przy użyciu urządzenia elektronicznego, metodą spektrometrii w podczerwieni¹³.

Dopuszcza się stosowanie analizatorów AlcoBlow do badania wydychanego powietrza, czyli urządzenia niewyposażonego w cyfrową prezentację wyniku pomiaru oraz bez ustnika. Jeżeli urządzenie to wskaże na obecność alkoholu w wydychanym powietrzu, dokonujemy kolejnego badania jednym z wyżej opisanych urządzeń.

Oprócz przedstawionych metod badania i ustalenia zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu policjanci mogą zastosować pobranie od tej osoby próbek krwi w celu badania na zawartość alkoholu (oczywiście przy zachowaniu wszelkich wymogów sanitarnych i medycznych poprzez zlecenie wykonania czynności pobrania krwi uprawnionym przedstawicielom służby zdrowia) w sytuacjach, gdy:

- badana osoba żąda tego,
- stan zdrowia osoby nie pozwala na przeprowadzenie sprawdzenia elektronicznym urządzeniem (przeciwwskazania, choroba, upojenie alkoholowe itp.),
- osoba badana odmawia przeprowadzenia kontroli stanu trzeźwości urządzeniem elektronicznym,
- nastąpiło przekroczenie zakresu pomiarowego analizatora wydechu (brak wskazania stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu – zakres pomiarowy do 2 mg/l)¹⁴.

Bezpieczeństwo prawne czynności związanych z badaniem osoby na zawartość alkoholu wymaga również sporządzenia w trybie niezwłocznym przez funkcjonariuszy odpowiedniej, wymaganej dokumentacji. Policjanci mają obowiązek sporządzić z tych czynności zapis w notatniku służbowym, notatkę urzędową oraz odpowiedni protokół. Z czynności pobrania krwi od osoby zawsze powinni sporządzić wymagany przepisami prawa odpowiedni protokół. Natomiast protokół z badania elektronicznym urządzeniem, gdy uzyskaliśmy wynik $0,00 \text{ mg/dm}^3$, sporządzimy gdy:

- mamy podejrzenie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia,
- na żądanie osoby (o prawie powiadamy – protokół na żądanie osoby)¹⁵.

¹² Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie badań na zawartość alkoholu w organizmie (Dz. U. z 2018 r. poz. 2472).

¹³ Tamże.

¹⁴ Tamże.

¹⁵ Tamże.

4.

PROCEDURA PRZYJĘCIA OSOBY W CELU WYTRZEŻWIENIA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA ZA NARUSZENIE PRZEPISÓW PRAWNYCH DOTYCZĄCYCH SPRZEDAŻY ALKOHOŁU I ZACHOWAŃ OSÓB POD WPŁYWEM ALKOHOŁU

Miejsca, gdzie sprzedaż, podawanie, jak i spożywanie napojów alkoholowych jest zabronione, określa art. 14 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości¹⁶:

- 1) *na terenie szkół oraz innych zakładów i placówek oświatowo-wychowawczych, opiekuńczych i domów studenckich;*
- 2) *na terenie zakładów pracy oraz miejsc zbiorowego żywienia pracowników;*
- 3) *w miejscach i czasie masowych zgromadzeń;*
- 4) *w środkach i obiektach transportu publicznego, z wyjątkiem:*
 - a) *wagonów restauracyjnych i bufetów w pociągach komunikacji krajowej, w których dopuszcza się sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa,*
 - b) *pociągów komunikacji międzynarodowej, w których dopuszcza się sprzedaż, podawanie i spożywanie:*
 - *napojów alkoholowych o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa w wagonach restauracyjnych i bufetach oraz w wagonach sypialnych i z miejscami do leżenia,*
 - *napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5% alkoholu przy stolikach w wagonach restauracyjnych, w tym napojów o zawartości powyżej 18% alkoholu tylko do posiłków,*
 - c) *międzynarodowych portów lotniczych i samolotów komunikacji międzynarodowej,*
 - d) *statków i portów morskich;*
- 5) *w obiektach zajmowanych przez organy wojskowe i spraw wewnętrznych, jak również w rejonie obiektów koszarowych i zakwaterowania przejściowego jednostek wojskowych.*
 - *Zabrania się spożywania napojów alkoholowych w miejscu publicznym, z wyjątkiem miejsc przeznaczonych do ich spożycia na miejscu, w punktach sprzedaży tych napojów.*
 - *Zabrania się sprzedaży i podawania napojów zawierających więcej niż 18% alkoholu w domach wypoczynkowych.*
 - *Sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów zawierających więcej niż 4,5% alkoholu może się odbywać na imprezach na otwartym powietrzu oraz na stadionach i innych obiektach sportowych tylko za zezwoleniem i tylko w miejscach do tego wyznaczonych.*

Osobom do lat 18 lub których zachowanie świadczy o znajdowaniu się w stanie nietrzeźwości również zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości¹⁷:

1. Można doprowadzić do izby wytrzeźwień, placówki, jednostki Policji, podmiotu leczniczego albo do miejsca zamieszkania lub pobytu osoby będące w stanie nietrzeźwości, które:
 - w miejscu publicznym, zakładzie pracy swoim zachowaniem budzą zgrozienie,
 - zagrażają życiu lub zdrowiu innych osób,
 - znajdując się w okoliczności zagrażającej ich życiu lub zdrowiu.

¹⁶ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277).

¹⁷ Tamże.

2. Z doprowadzenia osoby do ww. miejsc funkcjonariusz Policji sporządza **protokół doprowadzenia** w celu wytrzeźwienia.
3. Osoba doprowadzona do PDOZ lub izby wytrzeźwień albo placówki pozostaje tam do wytrzeźwienia nie dłużej niż **24 godziny**.
4. W ww. miejscach nie można razem umieszczać osób nieletnich z dorosłymi.
5. Policjant doprowadzający osobę do wytrzeźwienia w razie wątpliwości co do tożsamości osoby doprowadzanej natychmiast sprawdza i potwierdza jej dane.
6. **Podstawą do przyjęcia** osoby do wytrzeźwienia jest wynik badania na zawartość alkoholu w organizmie (stan nietrzeźwości), na przeprowadzenie badania osoba doprowadzana musi wyrazić zgodę.
7. Jeżeli osoba doprowadzona (określona w pkt 1) do wytrzeźwienia nie wyraża zgody na badanie, zostaje przyjęta na podstawie występujących objawów wskazujących na stan nietrzeźwości i potwierdzonych przez upoważnionego policjanta – przy doprowadzeniu do PDOZ. W przypadku doprowadzenia do izby wytrzeźwień przez lekarza bądź felczera.
8. W przypadku jednostki Policji o przyjęciu lub odmowie przyjęcia decyduje komendant jednostki Policji lub osoba przez niego upoważniona.
9. Osoba doprowadzona do wytrzeźwienia **ma prawo** złożenia zażalenia do sądu rejonowego (właściwego dla miejsca doprowadzenia) na czynności doprowadzenia i domagania się zbadania przez sąd zasadności, legalności i prawidłowości doprowadzenia oraz decyzji o przyjęciu albo zatrzymaniu.
10. Jeżeli osobą będącą w stanie nietrzeźwości, która w miejscu publicznym, zakładzie pracy swoim zachowaniem budzi zgorszenie, zagraża życiu lub zdrowiu innych osób bądź też znajduje się w okolicznościach zagrażających jej życiu lub zdrowiu, jest żołnierzem, przekazuje się ją Żandarmerii Wojskowej lub wojskowemu organowi porządkowemu.
11. Jeżeli osobą doprowadzoną do wytrzeźwienia jest małoletni, zawiadamia się rodziców lub opiekunów albo sąd opiekuńczy, w przypadku osoby dorosłej powiadamia się osoby przez nią wskazane.
12. Na pisemny wniosek rodziców, opiekunów, po wykonaniu niezbędnych badań należy małoletniego zwolnić.
13. Osobę doprowadzaną należy niezwłocznie poddać badaniu lekarskiemu. W przypadku braku zgody osoby doprowadzonej do wytrzeźwienia na jego przeprowadzenie, gdy występują okoliczności zagrażające życiu lub zdrowiu jej lub innych osób albo gdy osoba wymaga udzielenia koniecznych świadczeń – można ją poddać badaniu.
14. W przypadku stwierdzenia, że osoba wymaga hospitalizacji, niezwłocznie w zależności od stanu zdrowia osoby doprowadzonej, przewozu do podmiotu leczniczego dokonuje jednostka Policji, straż gminna bądź zespół ratownictwa medycznego oraz podmioty świadczące usługi sanitarne.
15. Do depozytu przyjmuje się wszystkie odebrane osobie przyjętej do wytrzeźwienia przedmioty (w tym środki pieniężne, dokumenty tożsamości, środki łączności itp.).
16. O zastosowaniu środka przymusu w postaci unieruchomienia, przytrzymania czy zastosowania izolacji (do czasu ustania przyczyny) w PDOZ w przypadku zagrożenia życia, zdrowia doprowadzonego lub innej osoby albo niszczenia mienia decyduje komendant jednostki Policji, osoba przez niego upoważniona oraz dyżurny jednostki Policji w czasie ich nieobecności. W razie braku możliwości uzyskania zgody, o użyciu decyduje policjant, niezwłocznie informując ww. osoby. Komendant jednostki Policji albo osoba przez niego wyznaczona, a w razie ich nieobecności dyżurny jednostki Policji wyznacza policjanta do kontroli stanu zdrowia osoby, wobec której zastosowano środek przymusu bezpośredniego (izolacja, unieruchomienie), nie rzadziej niż co 15 min.
17. Jeżeli zastosowanie ww. środków okazało się bezskuteczne lub niecelowe, można zastosować inne środki przymusu.
18. Komendant jednostki Policji lub upoważniona przez niego osoba decyduje o zwolnieniu osoby zatrzymanej po wykonaniu badania osoby na zawartość alkoholu w organizmie.
19. Małoletniego po wytrzeźwieniu przekazuje się rodzicom lub opiekunom.

20. W razie zaistnienia podejrzenia, że sprawca dokonał przestępstwa lub wykroczenia po spożyciu alkoholu, może on być poddany zabiegowi pobrania krwi w celu ustalenia zawartości alkoholu w organizmie. Badania może dokonać osoba do tego wykwalifikowana.
21. Za pobyt w izbie wytrzeźwień, placówce lub jednostce Policji od osoby przyjętej pobiera się opłatę (jej wysokość określa wojewoda w drodze zarządzenia), która stanowi dochód budżetu państwa. Czynności związane z przyjęciem osoby doprowadzonej do wytrzeźwienia na podstawie załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r.¹⁸:
1. Zapoznanie osoby doprowadzonej do wytrzeźwienia do pomieszczenia zarówno z jej prawami, jak i obowiązkami. Jeżeli z przyczyn obiektywnych (z uwagi na brak kontaktu spowodowany stanem ograniczonej świadomości) nie możemy tego dokonać, o przysługujących jej uprawnieniach informujemy w chwili ustania tej przyczyny.
 2. Na podstawie badania lekarskiego, lekarz stwierdza (wydanie zaświadczenia lekarskiego):
 - brak przeciwwskazań do umieszczenia osoby w PDOZ,
 - wystąpienie przeciwwskazań medycznych do umieszczenia tej osoby w pomieszczeniu oraz konieczność przewiezienia jej do podmiotu leczniczego,
 - odmowę poddania się badaniom oraz brak przesłanek do skierowania tej osoby do podmiotu leczniczego (nie jest przesłanką do odstąpienia od umieszczenia osoby w pomieszczeniu),
 - odmowę poddania się badaniom oraz wystąpienie przesłanek do skierowania tej osoby do podmiotu leczniczego (przewozi się osobę środkiem transportu sanitarnego do podmiotu leczniczego),
 - sposób i rodzaj dawkowania leków dla doprowadzonego.
 3. Przy przyjęciu osoby, zapewniając warunki poszanowania intymności, poddaje się ją szczegółowemu sprawdzeniu (powinien dokonać go policjant tej samej płci) w celu odebrania przedmiotów i przekazania do depozytu. Odebrane rzeczy wpisuje się w kwit depozytowy.
 4. Policjant pełniący służbę w PDOZ umieszcza osobę w pokoju, przy czym należy rozdzielić osoby nietrzeźwe od trzeźwych, nieletnich od dorosłych oraz osoby odmiennej płci.
 5. Osobę doprowadzoną do wytrzeźwienia do PDOZ należy zwolnić, jeżeli dalszy pobyt może spowodować pogorszenie stanu jej zdrowia lub zagrażać życiu (na podstawie zaświadczenia lekarskiego) albo po wytrzeźwieniu, nie później niż po upływie 24 godzin od czasu doprowadzenia.

Przepisy karne:

Art. 43 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości (...)¹⁹ określa jako przestępstwo:

- sprzedaż, podawanie napojów alkoholowych bez wymaganego zezwolenia,
- sprzedaż, podawanie napojów alkoholowych:
 - zachowanie osoby wskazuje na stan nietrzeźwości,
 - nieletnim,
 - na kredyt lub pod zastaw.

W przypadku popełnienia ww. czynu sprawca podlega karze grzywny, można również orzec zakaz prowadzenia działalności związanej ze sprzedażą czy podawaniem napojów alkoholowych, przepadek tych napojów, a sprawca nie musi być ich właścicielem. Orzeka się na podstawie przepisów karnych.

Art. 43¹ ust. 1 teże ustawy wprowadza zakaz (wykroczenie):

- spożywania, nabywania napojów alkoholowych w miejscu nielegalnej sprzedaży,
- spożywania napojów alkoholowych dostarczonych przez inną osobę albo przyniesionych przez siebie w miejsca przeznaczone do ich spożywania i podawania,

¹⁸ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb (Dz. U. poz. 638, z późn. zm.).

¹⁹ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

- spożywanie napojów alkoholowych w miejscach objętych zakazem art. 14 ust. 1–6 (wymienione w III dziale).

W razie popełnienia wykroczenia lub usiłowania wykroczenia:

- sprawca podlega karze grzywny,
- następuje przepadek napojów alkoholowych (nie ma znaczenia, kto jest ich właścicielem).

Art. 45 tej samej ustawy:

Karze grzywny podlega osoba, która nie umieszcza w widocznym miejscu tabliczki z informacją o szkodliwości napojów alkoholowych (wykroczenie).

Za czyny popełnione objęte kwalifikacją art. 43¹ oraz 45 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi orzeka się na podstawie przepisów określonych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia.

Art. 208 Kodeksu karnego²⁰ (rozpijanie małoletniego) – karze grzywny, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2 podlega osoba, która:

- dostarcza napojów alkoholowych,
- ułatwia spożycie napoju alkoholowego,
- nakłania do spożycia napoju alkoholowego.

Art. 180 kk (kierowanie ruchem pod wpływem alkoholu)

Jeżeli osoba kierująca ruchem pojazdów mechanicznych (policjant, instruktor prawa jazdy, dróżnik kolejowy), odpowiedzialna bezpośrednio za zapewnienie bezpieczeństwa, wykonuje czynności w stanie nietrzeźwości lub innego podobnie działającego środka, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 178a kk (prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości)

Karą za prowadzenie pojazdu w ruchu lądowym, wodnym, powietrznym pod wpływem alkoholu lub środka odurzającego jest kara grzywny, kara ograniczenia wolności albo pozbawienie wolności do lat 2.

Art. 87 Kodeksu wykroczeń²¹ (prowadzenie pojazdu po użyciu alkoholu)

Kierujący, który znajduje się:

- pod wpływem alkoholu lub innego podobnie działającego środka i prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, powietrznym czy wodnym,
- w stanie nietrzeźwości prowadzi inny pojazd niż określony powyżej (rower) na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub ruchu,

podlega karze aresztu albo grzywny nie niższej niż 50 zł.

Art. 70 § 2 kw (wywołanie niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia)

Podejmowanie czynności służbowych lub zawodowych przez osobę znajdującą się po użyciu alkoholu lub środka odurzającego, a która powinna zachować trzeźwość, zagrożone jest karą aresztu lub grzywny.

Art. 35 ustawy z 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych²² (wykroczenie)

Osoba prowadząca w ruchu wodnym statek lub inny obiekt pływający (z wyłączeniem pojazdów mechanicznych) po użyciu alkoholu, podlega karze grzywny.

²⁰ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1950, z późn. zm.).

²¹ Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2019 r. poz. 821, z późn. zm.).

²² Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1482, z późn. zm.).

5.

SPECYFIKA INTERWENCJI POLICYJNYCH WOBEĆ OSÓB BĘDĄCYCH POD WPŁYWEM ALKOHOLU

Policjanci, pełniąc służbę, podejmują interwencje w różnych miejscach, różnych sytuacjach i wobec różnych kategorii osób. Wśród całkowitej liczby przeprowadzonych interwencji w skali roku przez polskich policjantów, istotną część stanowią interwencje wobec osób znajdujących się pod wpływem alkoholu. Przystępując do interwencji wobec tej grupy osób, należy pamiętać o mogących wystąpić zagrożeniach, np. nagłym ataku ze strony osoby nietrzeźwej na policjanta przy pomocy trzymanej butelki, bądź utrudnieniach, np. w nawiązaniu kontaktu z tą osobą, lub o możliwości utraty przytomności. Należy być przygotowanym do przeciwdziałania tym zagrożeniom. Dlatego wzmożenie czujności, rozważa, opanowanie, znajomość taktyki i technik interwencji, szczególnie posiadanie **umiejętności analizowania i oceny sytuacji** (np. ocena świadomości osoby, zachowania czy posiadanych obrażeń) przez policjantów są tutaj ważnym czynnikiem w bezpiecznym sposobie podejmowania interwencji.

Z innym rodzajem zagrożeń będą mieli do czynienia policjanci, gdy osoba objęta interwencją jest osobą nieprzytomną w stanie pod wpływem alkoholu (wyczuwamy woń alkoholu). Zgodnie z wiedzą z zakresu pierwszej pomocy policjanci powinni ustalić jej stan psychofizyczny i w zależności od efektów tych ustaleń udzielić jej pomocy lub wezwać kwalifikowaną pomoc medyczną. W czasie realizacji tego rodzaju czynności należy pamiętać, że objawy podobne jak w przypadku znajdowania się osoby w stanie pod działaniem alkoholu mogą wystąpić u osoby ze śpiączką cukrzycową (zapach acetonu dochodzący od strony ust). W takiej sytuacji należy wdrożyć odpowiedni algorytm czynności z zakresu pierwszej pomocy – inny niż w przypadku osoby będącej pod działaniem alkoholu, a nawet wezwać kwalifikowaną pomoc medyczną. Policjanci powinni także mieć przy sobie ochronne rękawiczki jednorazowe i ich użyć, by na ile to możliwe, zabezpieczyć się przed zainfekowaniem chorobą zakaźną lub wirusem HIV w razie kontaktu z krwią lub wydzielinami osoby, wobec której podejmują interwencję. Do istotnych elementów algorytmu interwencji należy, obok bezpieczeństwa prawnego czy fizycznego, nawiązanie łączności z dyżurnym jednostki Policji, poinformowanie o rozpoczęciu interwencji – bez znaczenia, z jakiego źródła informacja o zdarzeniu pochodzi. Jeżeli osoba jest w znacznym stopniu upojona alkoholem i znajduje się w pozycji siedzącej, policjanci nie powinni próbować stawiać jej „do pionu”, gdyż nieutrzymanie przez nią równowagi fizycznej może doprowadzić do przewrócenia się i odniesienia przez nią obrażeń, a nawet spowodowania jej śmierci.

Wykorzystując doświadczenia policjantów i wiedzę wynikającą z praktyki policyjnej, należy stwierdzić, że cele czynności interwencyjnych policjantów i ich efekty zależą m.in. od przyczyny interwencji, zachowania sprawcy, stopnia nietrzeźwości itp. Mogą oni zakończyć interwencję przewiezieniem osoby do izby wytrzeźwień lub do jednostki Policji – PDOZ i umieszczeniem jej w jednym z takich pomieszczeń w celu wytrzeźwienia. Wyjątkowo osobę taką policjanci mogą doprowadzić do miejsca zamieszkania lub pobytu pod warunkiem, że jest tam osoba, która podejmie się opieki nad osobą nietrzeźwą. W każdym przypadku policjanci mają obowiązek sporządzić zapis w notatniku, protokół z doprowadzenia osoby do wytrzeźwienia, notatkę służbową i odpowiedni protokół z tych czynności. Jeżeli muszą z osobą

po wytrzeźwieniu wykonać czynności procesowe, osobę taką powinni zastrzec, wydając dyspozycję w protokole co do dalszego postępowania z nią dla izby wytrzeźwień lub placówki albo jednostki Policji. Osobie, która jest pod działaniem alkoholu (np. po spożyciu jednego piwa), i nie wykazuje problemu z nawiązaniem kontaktu, możemy pozwolić po wykonaniu czynności służbowych na oddalenie się z miejsca podjęcia interwencji.

Pełniejsze zrozumienie omawianej tematyki można osiągnąć, odpowiadając na pytania: czym jest alkoholizm oraz jakie mogą być objawy oraz trudności w podejmowaniu interwencji wobec osób znajdujących się pod wpływem alkoholu.

Alkoholizm to przede wszystkim choroba chroniczna i postępująca, jest to najślabszy punkt rodziny dysfunkcyjnej. Wyróżniamy 4 fazy alkoholizmu, każdej będzie wtórował inny cel picia, a objawy będą coraz bardziej natężone:

- wstępna – tzw. picie towarzyskie, na poprawę nastroju, na humorek,
- ostrzegawcza – picie w ukryciu, „urwanie filmu”, picie bez okazji,
- krytyczna – brak kontroli nad piciem, głód alkoholowy,
- przewlekła – tzw. chroniczna, czyli picie bez przerwy, występuje psychoza alkoholowa, okres bezalkoholowy jest bardzo krótki, sięganie po tańsze substytuty, np. denaturat; częstsze popełnianie przestępstw, by zdobyć środki na alkohol.

Doświadczenia pracy policyjnej pozwalają stwierdzić, że alkohol jest środkiem, który w wielu osobach wyzwała agresywne zachowanie. Osoby takie wówczas nie panują nad swoimi emocjami. Policjanci podejmujący interwencje muszą pamiętać, że ta agresja może się jeszcze pogłębić, dlatego należy umiejętnie poprowadzić rozmowę z takimi osobami, nie eskalując ich zachowań, a także przestrzegając zasad etyki zawodowej i praw człowieka. Osoby, które nadużywają alkoholu lub którym spożyty alkohol szkodzi, mają zazwyczaj problemy z pamięcią i mogą mieć urojenia. Czasami nawiązanie kontaktu z takimi osobami może być utrudnione albo nawet niemożliwe z uwagi na pojawiający się np. stan psychozy. Chorzy słyszą głosy (nieistniejące), np. namawiające do popełnienia samobójstwa albo stosowania agresji wobec innych osób²³. Działania wobec tych osób w czasie interwencji policyjnej mogą być szczególnie utrudnione, gdyż chorzy mają również urojenia co do poczucia bezpieczeństwa i każde działanie policjanta, mogą odebrać jako atak. Często objawem paranoi alkoholowej jest zazdrość. „Chorzy dotknięci tą dolegliwością są przekonani, że ich partnerki prowadzą intensywne życie towarzyskie, umawiają się z innymi mężczyznami, a każde spóźnienie czy wcześniejsze wyjście do pracy interpretują jako niezaprzeczalny dowód swojej racji²⁴. Pacjenci z tą postacią psychozy podejmują rozmaite, często agresywne, działania wobec swoich towarzyszek. Śledzą je, podsłuchują, nachodzą w pracy, przeszukują rzeczy osobiste, oskarżają o rozwiązły tryb życia oraz prześladują telefonami i groźbami. Urojenia zazdrości mogą być przyczyną maltretowania kobiet, znęcania się nad nimi, a nawet zabójstw²⁵. Podejmowanie interwencji wobec osób uzależnionych od alkoholu – sprawców przemocy domowej – nie jest łatwym zadaniem. Sprawca nie przyjmuje do wiadomości, że jego postępowanie jest niewłaściwe, że nie ma kontroli w piciu alkoholu, że niszczy rodzinę, krzywdząc najbliższych, powodując urazy psychiczne, zdrowotne. Policjant powinien zorientować się, jakiej pomocy potrzebuje rodzina, w której występuje problem przemocy, i podjąć działania w celu zapewnienia takiej pomocy. Zawsze powinien poinformować sprawcę o konsekwencjach stosowania przemocy w rodzinie, dążyć wspólnie z innymi podmiotami zobligowanymi przepisami prawnymi do przeciwdziałania przemocy w rodzinie do ustalenia przyczyny sytuacji związanej z występowaniem takiej przemocy. Może to być podłoże związane z nadużywaniem alkoholu. W takiej sytuacji policjanci powinni pamiętać szczególnie o dobru dzieci w rodzinach

²³ <https://www.mp.pl/pacjent/psychiatria/uzaleznienia/81341,zaburzenia-psychiczne-wynikajace-z-picia-alkoholu>

²⁴ Tamże.

²⁵ Tamże.

z problemem przemocy w rodzinie. Na pierwszym miejscu należy postawić konieczność zapewnienia im bezpieczeństwa. Wiąże się to z umieszczeniem ich na czas interwencji pod opieką przedstawicieli dalszej rodziny ich rodziców lub zaprzyjaźnionych sąsiadów, z jednoczesnym zapewnieniem w razie konieczności wsparcia psychologicznego. W razie gdy problem z nadużywaniem alkoholu mają oboje rodzice, policjanci powinni dążyć do zapewnienia pomocy dzieciom poprzez czasowe przekazanie ich pod opiekę dalszej rodzinie, a później ewentualnie rozważyć ulokowanie w placówce opiekuńczej. Zadaniem policjantów jest nie tylko takie oddziaływanie na sprawcę przemocy (w ostateczności zatrzymanie go na niezbędny czas), aby zaprzestał stosowania przemocy (po rozpoznaniu przyczyn problemu, umiejętne motywowanie do zmiany, przekonywanie do współpracy, do leczenia odwykowego). Doświadczenia pracy policyjnej pokazują, że w domach, gdzie z czasem ilość i częstotliwość konsumpcji alkoholu wzrasta, pogłębia się destrukcja stosunków międzyludzkich, prowadząc do przemocy domowej. Wzmaga się przemoc psychiczna, fizyczna, często przybiera postać dramatycznej agresji (np. awantur z pobiciem), a sprawca przemocy, będąc pod wpływem alkoholu, albo dopuszcza się zabójstwa, albo w wyniku obrony ofiary sam jest pozbawiony życia. Mimo zerwania z nałogiem osoba uzależniona od alkoholu do końca życia pozostaje alkoholikiem.

Ważne informacje:

- Maksymalna wysokość opłaty za pobyt osoby doprowadzonej do wytrzeźwienia w PDOZ wynosi w 2019 r. – 309,01 zł²⁶.
- Kary za wykroczenia (w stanie po użyciu alkoholu):
 - areszt od 5 do 30 dni,
 - grzywna od 50 zł do 5000 zł,
 - utrata prawa jazdy od 6 miesięcy do 3 lat.
- Kary za przestępstwa (w stanie nietrzeźwości):
 - grzywna wymierzana w stawkach dziennych, ograniczenie wolności,
 - świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencyjnej – nie mniej niż od 5000 zł do 60 000 zł,
 - zakaz prowadzenia pojazdu od 3 do 15 lat lub nawet dożywotni zakaz,
 - pozbawienie wolności od 2 do 5 lat
- Liczba ujawnionych nietrzeźwych osób do lat 18 w 2017 r. – 7672.
- Liczba osób do 18. roku życia dowiezionych przez Policję do izby wytrzeźwień w 2009 r. – 1734 (1527 chłopców, 207 dziewcząt)
- Podejrzanych sprawców przestępstw pod wpływem alkoholu w 2012 r.: dorośli – 20 588, nieletni – 581²⁷.
- W okresie zimowym od 1 listopada 2017 r. do 31 marca 2018 r. zarejestrowano 83 zgony osób z powodu wychłodzenia organizmu, z czego w 8 przypadkach osoby przed zamarnięciem spożywały alkohol – 1 przypadek piętnastolatka pozostawionego na drodze.

²⁶ Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie maksymalnej wysokości opłaty za pobyt w izbie wytrzeźwień, placówce lub jednostce Policji, po waloryzacji (M.P. poz. 141).

²⁷ <http://www.statystyka.policja.pl/>

BIBLIOGRAFIA

Literatura

Dyduch L., *Wybrane aspekty taktyki interwencji policyjnych. Część I. Bezpieczeństwo*, CSP, Legionowo 2018. Praca podyplomowa napisana przez Dariusza Wójcika, na kierunku Bezpieczeństwo Międzynarodowe i Integracja Europejska na WAT pod. kier. dr. Włodzimierza Fehlera, w 2003 r.

Akty prawne

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1950).

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2019 r. poz. 821, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2019 r. poz. 161, z późn. zm.).

Ustawa z 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1482, z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb (Dz. U. poz. 638, z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie badań na zawartość alkoholu w organizmie (Dz. U. poz. 2472).

Zarządzenie nr 360 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń (Dz. Urz. KGP Nr 6, poz. 29, z późn. zm.).

Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie maksymalnej wysokości opłaty za pobyt w izbie wytrzeźwień, placówce lub jednostce Policji, po waloryzacji (M.P. poz. 141).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie badań na zawartość alkoholu w organizmie (Dz. U. poz. 2472).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb (Dz. U. poz. 638, z późn. zm.).

Zarządzenie nr 360 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń (Dz. Urz. KGP Nr 6, poz. 29 z późn. zm.).

Netografia

<https://www.mp.pl/pacjent/psychiatria/uzaleznienia/81341>, zaburzenia psychiczne wynikające z picia-alkoholu

<https://browarparagraf.com/2015/05/zakaz-spozywania-alkoholu-w-miejscach-publicznych-w-europie/>

<http://www.statystyka.policja.pl/>

WYKAZ TYTUŁÓW WYDAWANYCH W SERII „MATERIAŁY DYDAKTYCZNE”

2009 r.

- 1. M. Pilaciński**, *Materiały szkoleniowe dotyczące podstaw wiedzy z zakresu technologii oświetleniowej*
- 2. ZTO CSP**, *Skrypt dla słuchaczy kursu specjalistycznego dla policjantów służby kryminalnej w komórkach techniki operacyjnej z zakresu prowadzenia obserwacji pieszej (poufne)*
- 3. M. Pokrzywa**, *Wybrane aspekty prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach o uprowadzenie małoletniego określonych w art. 211 k.k.*
- 4. T. Maczuga**, *Taktyka i techniki interwencji. Zestaw zadań dla słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego*
- 5. A. Grygutis, P. Sobiech, A. Wilisowski**, *Prowadzenie działań pościgowych przez Policję (SP w Katowicach)*
- 6. P. Sielecki, P. Sobiech, D. Pluta**, *Broń palna (SP w Katowicach)*
- 7. S. Liszkiewicz**, *Przeszukanie i czynności zbliżone do przeszukania*

2010 r.

- 8. P. Górnik, J. Kaleta**, *Postępowanie mandatowe za wykroczenia skarbowe (SP w Katowicach)*
- 9. J. Sterczewski, K. Fojcik**, *Strzelba gładkolufowa SDASS Imperator kal. 12/76 – wyd. II (SP w Katowicach)*
- 10. S. Korecki**, *Postępowanie w sprawach nieletnich – cz. II (SP w Katowicach)*
- 11. R. Maj, J. Zając**, *Zasady wypełniania meldunku informacyjnego*
- 12. M. Bondel**, *Ogumienie. Podstawowe zagadnienia*
- 13. H. Purzyńska**, *Sprawdzanie osób, pojazdów, dokumentów, rzeczy w KSIP. Ćwiczenia dla słuchaczy*
- 14. A. Lazur (red.)**, *Kazusy z prawa karnego materialnego. Suplement – rozwiązania kasusów*
- 15. W. Radecki, M. Śrubka**, *Przyjęcie informacji o przestępstwie i przesłuchanie świadka*
- 16. D. Boruszewski, R. Kobryś**, *Kontrola transportu drogowego. Pojazdy nienormatywne – szczegółowe regulacje prawne (stan prawny na 31.01.2010 r.)*
- 17. J. Misiak**, *Wykonywanie poleceń uprawnionych organów oraz udzielanie pomocy i asysty*
- 18. W. Łabuz**, *Przeszukanie osoby, pomieszczeń i rzeczy*
- 19. R. Maj, J. Zając (red.)**, *Poszukiwanie osób i rzeczy oraz ujawnienia sprawców przestępstw w ramach wybranych czynności operacyjno-rozpoznawczych i administracyjno-porządkowych*
- 20. D. Baj, T. Fećki, T. Grochowski, W. Halicki**, *Część szczególna prawa karnego materialnego i prawa wykroczeń*
- 21. R. Kobryś, A. Sałkowska**, *Zatrzymanie pojazdu do kontroli. Zakres podstawowy*
- 22. P. Górnik**, *Podstawy prawne funkcjonowania oraz zadania straży gminnych (SP w Katowicach)*
- 23. W. Jasińska, V. Grudzień**, *Postępowanie nakazowe a wnioski oskarżyciela o skazanie bez przeprowadzania rozprawy (SP w Katowicach)*
- 24. A. Lazur**, *Przepisy karne wybranych ustaw szczególnych*
- 25. J. Wróbel, A. Chechelski**, *Współdziałanie Policji z wybranymi podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo i porządek publiczny (SP w Katowicach)*
- 26. T. Stechnij, P. Wąsiel**, *Szkolenie strzeleckie – zbiór podstawowych materiałów pomocniczych dla słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego (SP w Katowicach)*
- 27. M. Szlauer**, *Zjawisko przemocy domowej wobec kobiet (SP w Katowicach)*
- 28. A. Kłosek, J. Wróbel**, *Obowiązki policjanta pełniącego służbę w PDOZ (SP w Katowicach)*
- 29. A. Kłosek, W. Kreihs**, *Udzielanie informacji środkom masowego przekazu (SP w Katowicach)*

30. **T. Sibiela**, *Sprawdzenie i weryfikacja numeru identyfikacyjnego pojazdu podczas kontroli drogowej* (SP w Katowicach)
31. **A. Cichy, T. Mreńca**, *Prawne aspekty bezpieczeństwa w sieci internetowej (wybrane zagadnienia)*. (SP w Katowicach)
32. **K. Bodzioch, D. Poważa**, *Postawy, stereotypy, wiedza i doświadczenie policjantów dzielnicowych na temat ofiar przemocy domowej na podstawie badań własnych* (SP w Katowicach)
33. **T. Maczuga, M. Milewski, W. Brzozowski**, *Wybrane elementy taktyki zatrzymania osób w pomieszczeniach*
34. **E. Ciborowska, T. Fęcki, E. Jakimiuk, D. Korolczuk**, *Część ogólna prawa karnego materialnego i prawa wykroczeń oraz elementy wstępu do prawoznawstwa*
35. **A. Dubińska-Donder, R. Idzikowski, M. Lis-Walewska**, *Wykonywanie czynności w sprawach o wykroczenia*

2011 r.

36. **R. Maj, J. Zając**, *Przestępstwa komputerowe*
37. **L. Dyduch**, *Policja a straż gminna (miejska) – realizacja uprawnień oraz stosowanie przez strażników gminnych (miejskich) środków przymusu bezpośredniego i broni palnej bojowej*
38. **R. Kobryś, R. Kuchar**, *Zasady ogólne stosowania urządzeń organizacji i bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wyciąg z przepisów*
39. **M. Bogusz, I. Bogusz**, *Oględziny miejsca zdarzenia złożone pod względem organizacyjnym*
40. **A. Dyrda**, *Kontrola operacyjna. Wyciąg z aktów prawnych*
41. **T. Maczuga**, *Taktyka i techniki interwencji – zbiór materiałów szkoleniowych policji francuskiej*
42. **B. Kiliszek, W. Woźny**, *Rola i zadania dowódcy nieetatowej grupy rozpoznania minersko-pirotechnicznego na miejscu zdarzenia (poufne)*
43. **D. Szymanik**, *Badania techniczne pojazdów*
44. **L. Dyduch**, *Przygotowanie i dyslokacja służby patrolowej*
45. **R. Doliński, A. Gierak, J. Orłowski**, *Fotoradary*
46. **L. Dyduch**, *Wybrane przepisy prawne regulujące pracę spottersa*
47. **R. Socha, B. Kaczmarczyk**, *Wyspecjalizowane instytucje realizujące zadania na rzecz bezpieczeństwa. Cz. I – Formacje uzbrojone właściwe w sprawach bezpieczeństwa publicznego*
48. **G. Perz**, *Zasady zachowania się policjantów*
49. **R. Maj, J. Zając**, *Zasady wypełniania meldunku informacyjnego. Wydanie zaktualizowane i uzupełnione*
50. **J. Misiak**, *Przestępstwo a wykroczenie. Analiza porównawcza*
51. **Ł. Długołęcki**, *Nowoczesne systemy nawigacyjne wykorzystywane w służbie patrolowej na wodach*
52. **J. Przasnyski, R. Rozenek**, *Bezpieczeństwo i zagrożenia podczas pokonywania zakrętów na drodze*
53. **K. Bakalarczyk-Burakowska, P. Haraś, R. Lewandowski**, *Ustalanie sprawców przestępstw popełnianych za pośrednictwem Internetu*
54. **M. Wziątek, A. Przybylik**, *Tresura psów służbowych. Ćwiczenia obrończe*
55. **W. Różycki**, *Podstawowe zabiegi resuscytacji wobec tonących*
56. **K. Bakalarczyk-Burakowska, P. Haraś, R. Lewandowski**, *Cyberprzemoc*
57. **M. Król**, *Konwoje i doprowadzenia osób*
58. **K. Szczerbaty, K. Mikosza, T. Midro**, *Chemiczne środki obezwładniające stosowane przez polską Policję. Część I*
59. **G. Wiorowski, K. Lubryczyński**, *Tresura psów służbowych. Tropienie śladów ludzkich*
60. **L. Dyduch**, *Taktyka interwencji wobec wybranych kategorii osób*

2012 r.

61. **A. Walasek**, *Tresura psów służbowych. Postuśzerstwo ogólne*
62. **K. Bakalarczyk-Burakowska, P. Haraś, R. Lewandowski**, *Praktyczne wykorzystanie Systemu Poszukiwawczego Policji*
63. **Ł. Szwejkowski**, *Przestępstwa z nienawiści. Wybrane zagadnienia*
64. **Z. Mikulski**, *Motocyklowa asysta honorowa*

65. **A. Cholewski**, *Sposoby sprawdzania obiektów pod względem bezpieczeństwa minersko-pirotechnicznego*
66. **G. Leśniak, J. Kuźmiński, A. Wiśniewski**, *Kształtowanie ogólnej sprawności fizycznej w kontekście działań interwencyjnych funkcjonariuszy Policji*
67. **I. Kordas**, *Praktyczne aspekty pracy operacyjnej Policji. Tabele pomocnicze i założenia do ćwiczeń*
68. **A. Przekaziński, R. Szczech**, *Czas pracy kierowców*
69. **K. Bakalarczyk-Burakowska, P. Haraś, R. Lewandowski**, *Kazusy dotyczące zagadnień informatycznych*
70. **G. Perz, L. Dyduch**, *Wybrane akty prawne do realizacji zajęć dydaktycznych z zakresu prewencji na szkoleniu zawodowym podstawowym*
71. **D. Golicki, H. Kowalik**, *Budowa i działanie broni palnej krótkiej. Pytania i odpowiedzi*
72. **M. Prokopczyk, R. Ośka, M. Hańczuk**, *Tresura psów służbowych. Wyszukiwanie zapachów materiałów wybuchowych*
73. **M. Zbrzeźny, P. Mroczkowski, M. Bocian**, *Bezpieczeństwo podczas hamowania awaryjnego*
74. **M. Zbrzeźny, P. Mroczkowski, M. Bocian**, *Pozycja kierującego za kierownicą*
75. **D. Baj, D. Bober**, *Kary i środki karne na gruncie Kodeksu karnego i Kodeksu wykroczeń*
76. **D. Cyma-Końska**, *Interwencja policyjna wobec przemocy w rodzinie*
77. **K. Szczerbaty, K. Mikosza, T. Midro**, *Chemiczne środki obezwładniające stosowane przez polską Policję. Część II*
78. **D. Chodziński**, *Pranie pieniędzy jako jedna z form działania zorganizowanych grup przestępczych*
79. **A. Rybicka-Nowek**, *Wybrane zagadnienia z zakresu praw człowieka. Poradnik dla nauczyciela policyjnego*
80. **J. Konieczny, B. Hajdacki**, *Pistolety maszynowe wykorzystywane w Policji*
81. **A. Walasek**, *Tresura psów służbowych. Psy do wyszukiwania zapachów narkotyków*
82. **S. Ronowicz, I. Bogusz, D. Śledziwski, W. Weremko**, *Podstawowe wiadomości z fotografii kryminalistycznej*

2013 r.

83. **M. Pilaciński, R. Szczech, D. Szymanik**, *Układy kierownicze pojazdów*
84. **I. Bogusz, M. Bogusz**, *Technika kryminalistyczna – ślady biologiczne*
85. **D. Bober, D. Baj**, *Odpowiedzialność dyscyplinarna policjanta*
86. **R. Kobryś**, *Potrącenie pieszego – wybrane zagadnienia z zakresu rekonstrukcji wypadku drogowego*
87. **Ł. Szwejkowski**, *Korupcja – wybrane zagadnienia*
88. **G. Jankowski**, *Etyka zawodowa policjanta w aspekcie wybranych przymiotów osobowych*
89. **M. Zbrzeźny, P. Mroczkowski, D. Kulikowski**, *Kierowanie ruchem drogowym*
90. **K. Mikosza**, *Rola i zadania Policji w zwalczaniu terroryzmu*
91. **R. Socha, M. Karpeta**, *Dziecko jako ofiara przemocy*
92. **D. Cyma-Końska**, *Zatrzymanie osoby jako środek przymusu*
93. **R. Maj**, *Poszukiwanie osób zaginionych oraz postępowanie w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości*
94. **M. Śrubka**, *Karnoprosesowe aspekty zabezpieczenia mienia*
95. **M. Lis-Walewska, A. Mańko-Czajka**, *Środki oddziaływania wychowawczego stosowane wobec sprawcy wykroczenia*
96. **B. Krzemień**, *Resuscytacja krążeńiowo-oddechowa (Basic Life Support – BLS)*
97. **A. Pawłowski, J. Pośpiech**, *Podstawy interwencji policyjnych ze szczególnym uwzględnieniem zasad podejmowania czynności wobec osób z zaburzeniami psychicznymi oraz nosicieli wirusa HIV*
98. **K. Zalewski**, *Zdarzenia zaktócające prawidłowy przebieg służby w PDOZ*
99. **G. Perz**, *Wybrane zagadnienia historii Policji*
100. **D. Szymanik**, *Oświetlenie nowoczesnych samochodów a bezpieczeństwo jazdy w warunkach nocnych*
101. **G. Winnicki**, *Zacięcia broni palnej krótkiej*

- 102. K. Zaranek**, *Oględziny pojazdu jednośladowego na przykładzie motocykla Honda CBX 750*
- 103. D. Śledziwski**, *Dowód osobisty – zabezpieczenia stwierdzające autentyczność dokumentu*
- 104. I. Bogusz**, *Dokumentacja fotograficzna z oględzin miejsca zdarzenia z uwzględnieniem makrofotografii i fotografii w świetle UV*
- 105. W. Nienałtowski, R. Nienałtowski**, *Administracyjno-prawne aspekty wydawania pozwoleń na broń palną*
- 106. S. Hołoweńko, Z. Jagielski, R. Szczech**, *Technika kierowania samochodem*
- 107. D. Baj, D. Bober, J. Golał**, *Wybrane przestępstwa przeciwko mieniu – w świetle aktualnego orzecznictwa*
- 108. G. Perz, L. Dyduch**, *Wybrane akty prawne do realizacji zajęć dydaktycznych z zakresu prewencji szkolenia podstawowego zawodowego (stan prawny na 3.12.2013 r.)*
- 109. M. Śrubka**, *Przesłuchanie świadka w procesie karnym*

2014 r.

- 110. M. Walczuk, M. Bogusz, I. Bogusz**, *Ślady biologiczne – analiza mechanizmu powstawania plam krwi i możliwości jej wykorzystania w procesie wykryczym*
- 111. M. Łojek, J. Setniewska**, *Wybrane akty wykonawcze z zakresu kontroli ruchu drogowego*
- 112. P. Kreczmański, P. Pińczuk**, *Tresura psów służbowych. Szkolenie psów tropiących*
- 113. M. Śrubka, B. Waszkiewicz**, *Postępowanie sprawdzające i postępowanie w niezbędnym zakresie (art. 307 i 308 kpk)*
- 114. D. Boruszewski, M. Jackowski, S. Hołoweńko**, *Wymagane dokumenty podczas wykonywania przewozu drogowego*
- 115. A. Rybicka, K. Winnicka**, *Legitymowanie osób transeksualnych*
- 116. L. Dyduch, K. Świerczewski, W. Biedrzycki**, *Użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego przez policjantów*
- 117. A. Idzikowski**, *Szkolenie strzeleckie. Bezpieczeństwo – charakterystyka zagadnienia*
- 118. A. Mańko-Czajka**, *Postępowanie przyspieszone w sprawach o wykroczenia*
- 119. D. Cyma-Końska**, *Zatrzymanie osoby jako środek przymusu (wydanie II)*
- 120. K. Bakalarczyk-Burakowska, R. Lewandowski, T. Siemianowski**, *Krajowy System Informatyczny Policji w teorii i praktyce. Ćwiczenia*
- 121. S. Klimaszewski**, *Wybrane elementy postępowania w sprawach nieletnich – część I*
- 122. M. Śrubka, B. Waszkiewicz**, *Świadek wykroczenia*
- 123. S. Ronowicz**, *Fotografia kryminalistyczna. Przewodnik do prac praktycznych*
- 124. W. Biedrzycki, K. Świerczewski**, *Charakterystyka funkcjonowania dzielnicowego w Policji*
- 125. R. Nienałtowski**, *Wybrane przestępstwa i wykroczenia dotyczące broni palnej i amunicji*
- 126. W. Weremko**, *Dokumentacja uzupełniająca z oględzin miejsca zdarzenia. Szkice i plany*
- 127. D. Baj, D. Bober, J. Golał**, *Wybrane przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu – w świetle aktualnego orzecznictwa*

2015 r.

- 128. M. Śrubka, D. Korolczuk, A. Przybylik**, *Policjant jako oskarżyciel publiczny w sprawach o wykroczenia*
- 129. P. Chelber, P. Winnicki**, *Podstawy łączności w Policji*
- 130. K. Bakalarczyk-Burakowska, R. Lewandowski, T. Siemianowski**, *Przygotowanie policjanta do wykorzystania przez Policję do robku prawnego Schengen*
- 131. M. Śmiałek**, *Subkultury młodzieżowe w Polsce – wybrane zagadnienia*
- 132. J. Misiak, J. Golał**, *Karne i administracyjne aspekty wprowadzenia do obrotu paliwa niespełniającego norm jakościowych. Wpływ wadliwego jakościowo paliwa na środowisko naturalne*
- 133. R. Lewandowski, T. Siemianowski**, *Zastrzeżenie dokumentów tożsamości – System Dokumenty Zastrzeżone*

- 134. M. Komosiński, A. Pawłowski, C. Suszyński**, *Zasady przyjmowania, przekazywania i zwalniania osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia*
- 135. R. Rozenek**, *Wideorejestratory PolCam i Videorapid 2. Obsługa urządzeń*
- 136. L. Dyduch**, *Bezpieczeństwo w czasie realizacji czynności i działań policyjnych*
- 137. I. Bogusz, M. Bogusz**, *Ślady kryminalistyczne – dla słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego*
- 138. A. Czekaj, R. Grabski**, *Obserwacja jako metoda pracy operacyjnej (poufne)*
- 139. R. Grabski, A. Czekaj**, *Błędy występujące w obserwacji (poufne)*
- 140. G. Sadowski, Z. Herbuś**, *Sposoby radzenia sobie ze stresem podczas prowadzenia obserwacji (poufne)*
- 141. D. Baj, D. Bober, J. Golał**, *Wybrane przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego w świetle aktualnego orzecznictwa*
- 142. R. Rozenek, J. Przasnyski, M. Gemza**, *Kwalifikacja zdarzeń drogowych oraz polecenia i sygnały wydawane przez policjanta na miejscu zdarzenia drogowego*
- 143. M. Śrubka**, *Formy popełnienia przestępstwa*
- 144. R. Idzikowski**, *Analiza wykroczenia z art. 86 i 87 kw*
- 145. J. Golał**, *Wybrane przestępstwa przeciwko wymiarowi sprawiedliwości i wiarygodności dokumentów – z przykładami aktualnego orzecznictwa*
- 146. M. Jackowski**, *Procedury postępowania policjanta przy wypadku z udziałem pojazdu przewożącego żywe zwierzęta*
- 147. D. Cyma-Końska, R. Wójcik**, *Kontrola osobista a przeszukanie*
- 148. L. Dyduch**, *Znaczenie odprawy do służby prewencyjnej*
- 149. A. Twardo**, *Przyjmowanie i pobyt osób doprowadzonych do izb wytrzeźwień*

2016 r.

- 150. R. Kobryś, R. Kuchar, J. Kozłowski**, *Zasady ogólne stosowania urządzeń organizacji i bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wyciąg z przepisów, wydanie II poprawione*
- 151. Ł. Wilczak, W. Kucyk**, *Ogniowy sposób inicjowania wybuchu*
- 152. A. Krajewska, D. Baj, R. Wróblewski**, *Immunitet dyplomatyczny – historia, zakres, obowiązywanie na gruncie prawa karnego i prawa wykroczeń*
- 153a. G. Perz, L. Dyduch**, *Wybrane akty prawne do realizacji zajęć dydaktycznych w zakresie służby prewencyjnej Policji. Część I*
- 153b. G. Perz, L. Dyduch**, *Wybrane akty prawne do realizacji zajęć dydaktycznych w zakresie służby prewencyjnej Policji. Część II*
- 154. A. Twardo**, *Policyjne izby dziecka – zarys problematyki*
- 155. K. Świerczewski**, *Wybrane zagadnienia dotyczące zatrzymania osób przez Policję*

2017 r.

- 156. K. Bakalarczyk-Burakowska**, *Ochrona praw autorskich materiałów publikowanych w Internecie*
- 157a. G. Perz, L. Dyduch**, *Wybrane akty prawne do realizacji zajęć dydaktycznych w zakresie służby prewencyjnej Policji. Część I. Wydanie II uzupełnione*
- 157b. G. Perz, L. Dyduch**, *Wybrane akty prawne do realizacji zajęć dydaktycznych w zakresie służby prewencyjnej Policji. Część II. Wydanie II uzupełnione*
- 158. E. Jakimiuk**, *Wybrane akty prawne z zakresu wstępu do prawoznawstwa oraz prawa karnego materialnego i prawa wykroczeń*
- 159. E. Jakimiuk**, *Wybrane akty prawne z zakresu przepisów karnych ustaw szczególnych*
- 160. L. Dyduch**, *Korzystanie przez policjantów z pomocy określonych prawnie podmiotów podczas wykonywania obowiązków służbowych*
- 161. R. Idzikowski**, *Instytucja świadka w procesie karnym*

- 162.** E. Jakimiuk, *Wybrane akty prawne z zakresu prawa karnego procesowego*
- 163.** E. Jakimiuk, *Wybrane akty prawne z zakresu wykonywania poleceń uprawnionych organów oraz udzielania pomocy i asysty*
- 164.** E. Jakimiuk, *Wybrane akty prawne z zakresu procesowego prawa wykroczeń*

- 165.** W. Weremko, *Dowód osobisty „wzór 2015” – zabezpieczenia* (opublikowane tylko w wersji elektronicznej)
- 166.** M. Lis-Walewska, J. Golał, *Wybrane wykroczenia i przestępstwa popełniane na wodach i terenach przyrodnych*
- 167.** T. Midro, *Bezpieczeństwo imprez masowych*

2018 r.

- 168.** M. Śmiałek, *Mediacja w sprawach nieletnich (wybrane zagadnienia)*
- 169.** M. Wawryn, *Doprowadzenie osoby do wytrzeźwienia – uprawnienia i obowiązki policjanta*
- 170.** J. Misiak, K. Smolarek, *Wybrane aspekty instytucji świadka incognito*
- 171.** K. Rejmer, *Uprowadzenie dla okupu – rys ogólny i aspekty prawne*
- 172.** D. Golicki, *Budowa i działanie broni palnej długiej. Pytania i odpowiedzi*
- 173.** Z. Mikulski, *Rodzaje i sposoby oznaczeń umożliwiających identyfikację pojazdu*
- 174.** E. Jakimiuk, *Część szczególna materialnego prawa wykroczeń – przewodnik i ćwiczenia*

- 175.** L. Dyduch, *Wybrane aspekty taktyki interwencji policyjnych – cz. I. Bezpieczeństwo*
- 176.** R. Nienałtowski, *Organizacja i zasady funkcjonowania Przyjaznego Pokoju Przesłuchań Dzieci*
- 177.** E. Jakimiuk, *Elementy wstępu do prawnoznawstwa oraz część prawa karnego materialnego i prawa wykroczeń – przewodnik i ćwiczenia*
- 178.** D. Chęsy, L. Dyduch, *Żebractwo jako zjawisko patologii społecznej*
- 179.** M. Wysocka, *Ustawowe znamiona wybranych wykroczeń przeciwko mieniu – tablice poglądowe z komentarzem*

2019 r.

- 180.** K. Świerczewski, *Wybrane zagadnienia dotyczące doprowadzeń osób przez Policję – przepisy prawne*
- 181.** J. Kuźmiński, *Współdziałanie patrolu dwuosobowego podczas zatrzymania niebezpiecznej osoby poruszającej się pojazdem. Wybrane przepisy prawne*
- 182.** K. Puławska, M. Komosiński, *Zasadność legitymowania osób*
- 183.** M. Lis-Walewska, *Pouczenie oraz mandat karny jako środki prawne reakcji na wykroczenia*

- 184.** C. Suszyński, *Taktyka realizacji pościgów policyjnych*
- 185.** L. Dyduch, *Wybrane aspekty taktyki interwencji policyjnych*
- 186.** J. Golał, D. Baj, *Wybrane przestępstwa przeciwko życiu. Znamiona oraz aktualne orzecznictwo*
- 187.** J. Misiak, K. Smolarek, *Osoba najbliższa w procesie karnym. Wybrane aspekty*
- 188.** M. Bojanowski, M. Śrubka, *Zabezpieczenie majątkowe i tymczasowe zajęcie mienia ruchomego w postępowaniu przygotowawczym*